

BLOGI

Euron arvosta

18.3.2015 • BLOGI • TUOMAS VÄLIMÄKI

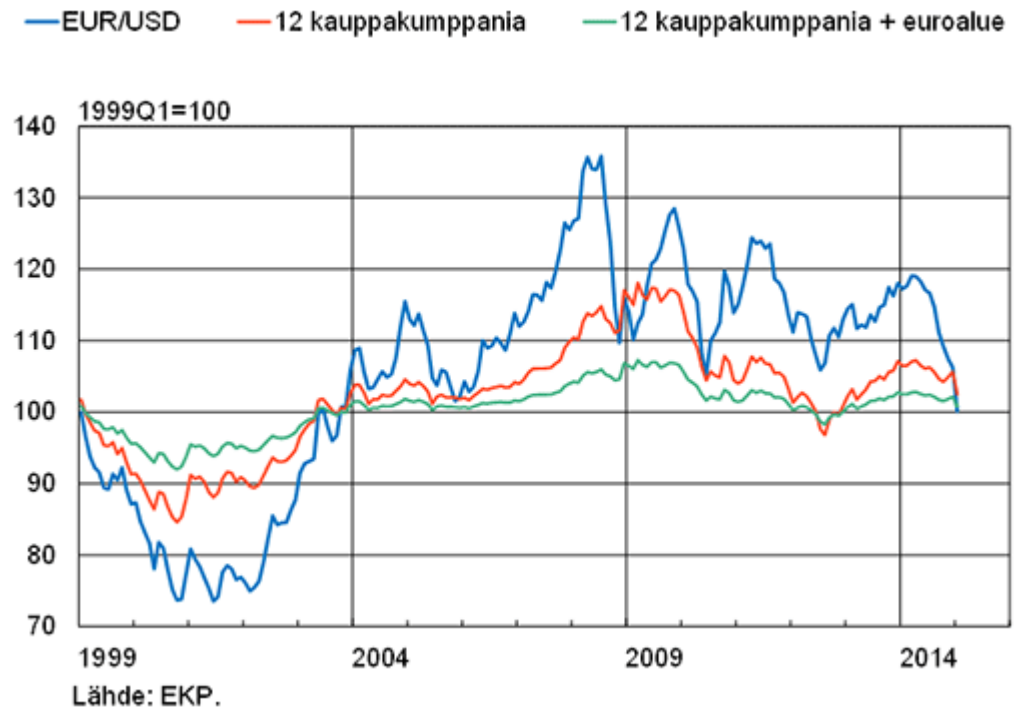
Miten euron arvo on kehittynyt viimeisen vuoden aikana? Sitä pohtiessa tulevat mieleen euroa edeltäneet valmistelut. Kuuluin 1990-luvun lopulla Euroopan rahapoliittisen instituutin EMI:n työryhmään, jonka tehtävänä oli suunnitella tulevan Euroopan keskuspankin rahapolitiikan toimeenpanovälineistö. Jos olisin kysynyt 1999 lopussa tuolloisilta kollegoiltani, miten euron arvo oli muuttunut sen ensimmäisen vuoden aikana, likimain jokainen heistä olisi vastannut euron heikentyneen 15 prosenttia Yhdysvaltain dollaria vastaan. Jos nyt esitän saman kysymyksen eurojärjestelmän kollegoilleni, saan vastaukseksi -0,3 %, millä vastaajat viittaavat euroalueen tämänhetkiseen inflaatioon. Tämä kuvastaa melko hyvin pienen avotalouden ja suuren valuutta-alueen eroa. Pienessä avotaloudessa rahan arvoa mitataan usein suhteessa muihin valuuttoihin, suurella valuutta-alueella sen sijaan ostovoimalla eli inflaatiokehityksellä.

Vuosi sitten, jolloin eurolla sai 1,38 Yhdysvaltain dollaria, kuulin usein julkisuudessaakin viitattavan euron vahvuuteen yhtenä keskeisenä syynä Suomen kustannuskilpailukyvyn menetykseen. Nyt kun euro on heikentynyt alle 1,10 dollariin, monessa yhteydessä on muistutettu, että sitä millaista hyötyä Suomi heikentymisestä saa pienentää merkittävästi se, että monen meille tärkeän, euroalueen ulkopuolisen kauppakumppanin kotivaluutta on niin ikään heikentynyt dollaria vastaan.

Näin myös onkin. Kuviossa 1 on esitetty euron dollarikurssi sekä euron kursisikehitys 12 tärkeintä euroalueen ulkopuolista kauppakumppania vastaan Suomen kauppapainoilla painotettuna. Euron heikentyminen on huomattavasti maltillisempaa, kun vertailu laajennetaan 12 maahan. Ilmiö maltillistuu edelleen, kun tarkasteluun lisätään Suomen ulkomaankauppa euromaiden kanssa, missä valuuttakurssi on määritelmällisesti 1. Siinä missä euro on heikentynyt dollaria vastaan vuodessa 15 %, muutos 12 kauppakumppania vastaan on ollut 3 %, ja kun mukaan lasketaan kaupankäynti euromaiden kanssa, kurssimuutos jää 1,7 %:iin. Samanaikaisesti on kuitenkin syytä huomioida, että vuosi sitten kauppapainoiset valuuttaindeksit olivat vain vajaat 3 % ja 7 %:ia vuoden 1999 lähtötason yläpuolella, kun dollaria vastaan euron

vahvistuminen oli ollut lähes 20 %:ia. Suomalaisittain tarkasteltuna euro ei siten olisi ollutkaan mitenkään poikkeuksellisen vahva aikaisemmin.

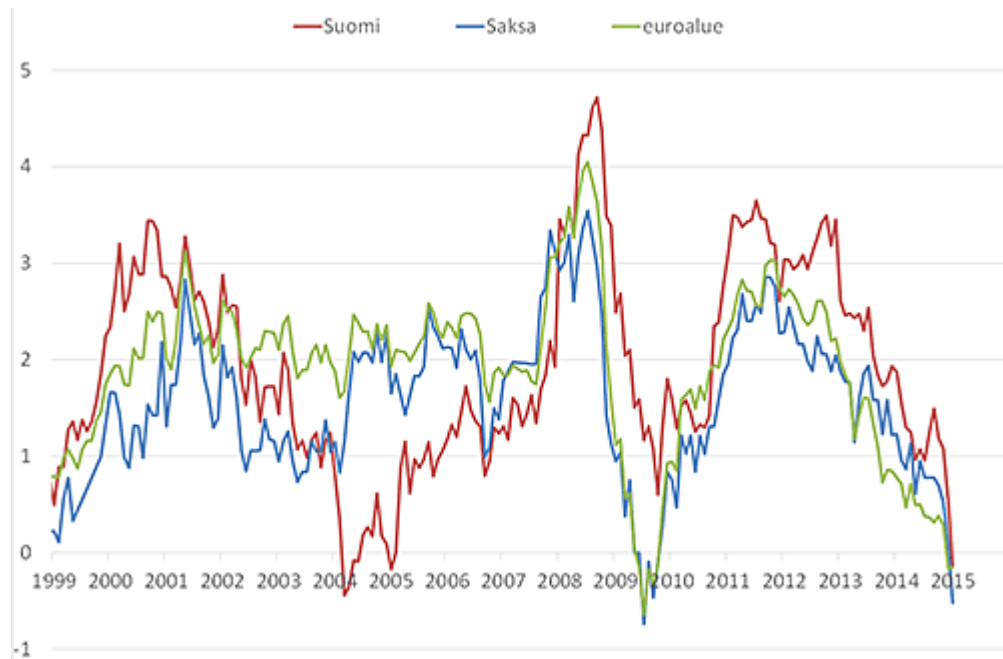
Kuvio 1. Euron dollarikurssi, Suomen kauppapainoinen nimellinen valuuttaindeksi 12 kauppakumppania vastaan sekä kauppapainoinen valuuttaindeksi ml. euromaat

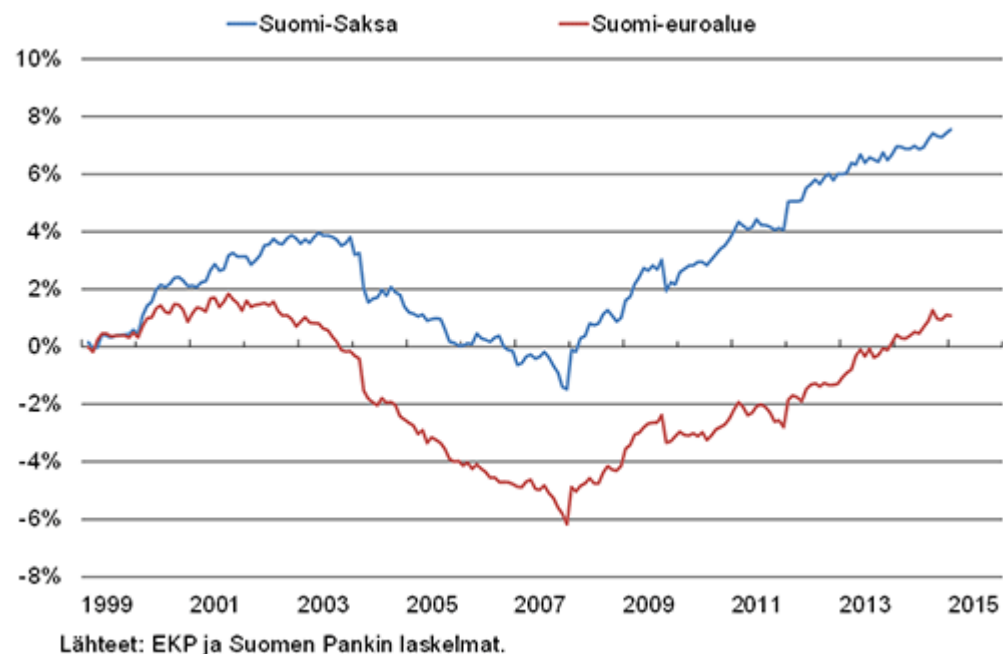
Suurella valuutta-alueella jonkin yksittäisen alueen (kuten euromaan) kilpailukyvyystä on vaikeaa tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä valuuttakurssimuutosten perusteella. Oleellisempaa olisi tarkastella yksittäisen maan inflatioeroja muihin saman valuutta-alueen maihin verrattuna. Kun verrataan Suomen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin kehitystä euroalueeseen tai Saksaan havaitaan, että hinnat ovat nousseet meillä muita maita nopeammin erityisesti finanssikriisin alettua (kuvio 2). Sitä ennen hintojen nousu oli meillä hitaampaa kuin euroalueella keskimäärin.

Kuvio 2. Suomen, Saksan ja euroalueen YKHI -inflaation kehitys 1999–2014

a) YKHI-inflaatio

b) ero hintatason muutoksessa tammikuusta 1999

Hinnat ovat kohonneet Suomessa noin 7 prosenttia muuta euroaluetta enemmän seitsemän vuotta jatkuneen kriisiperiodin aikana. Lisäksi kun huomioidaan, ettei Suomi ollut euroalueen lähtöpisteessäkään erityisen halpa maa, on maamme kohonnut selvästi euroalueen kalleimmaksi maaksi.

Eurostatin käyttämän hyödykkekorin pohjalta arvioituna Suomen hintataso on 16 % euroalueen keskiarvon yläpuolella¹.

Suomalainen talouspolitiikka ei juurikaan vaikuta euron ulkoiseen arvoon, eikä valuuttamuutoksilla edes kyettäisi korjaamaan Suomen kilpailukykyä suhteessa muihin euromaihin. Suomessa on näin ollen syytä kiinnittää huomiota Suomen omiin toimiin, jotka laskevat Suomen sisäisen kustannus- ja hintatason sopeuttamiseksi valuutan ulkoisen kehityksen arvioinnin sijasta. Hintatasomme nk. halpuuttaminen onkin ehkä yksi parhaista keinoistamme edistää myös kansainvälistä kilpailukykyämme.

¹ Ks. Suomen Pankki, [Talouden näkymät 5/2014](#).

KIRJOITTAJA

Tuomas Välimäki on kansainvälisen ja rahatalouden toimiston päällikkö rahapolitiikka- ja tutkimusosastolla. Hän on EKPJ:n rahapolitiikan komitean jäsen.

[tuomas.valimaki \(at\) bof.fi](mailto:tuomas.valimaki(at)bof.fi)

AVAINSANAT:

- [Euro](#)
- [Valuutat](#)